

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปัญหาและอุปสรรคในการวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผลหลักสูตร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ และวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 88 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ คำบรรยายสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอทุ่งหัวช้างจังหวัดลำพูน

1.1 ผลการศึกษาด้านการวิเคราะห์สถานการณ์

ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกคนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้บุคลากรและชุมชนทราบโดยมีการประชุมชี้แจง มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อจัดทำหลักสูตร โดยจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็น สถาน ศึกษาทั้งหมด มีหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้ เรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการนำระบบข้อมูล สาระสนเทศในเรื่องความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษามา ประกอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับครูผู้สอนเกือบทั้งหมด ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยวิธีการเข้ารับการอบรม มีการศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร โดยศึกษาวิเคราะห์ร่วมกับคณะครูในโรงเรียน ได้รับเอกสารหลักสูตรมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดส่งมาให้ และมีการศึกษาวิเคราะห์ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยใช้วิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ และด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.2 ผลการศึกษาด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ได้มีการชี้แจงให้บุคลากรของสถานศึกษาทราบถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยวิธีการประชุมชี้แจงคณะครูทั้งโรงเรียน และให้คณะครูในสถานศึกษาร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการด้านวิชาการเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ส่วนการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ด้านวิชาการ ใช้วิธีการสังเกตผลการปฏิบัติงาน พิจารณาจัดครูเข้าสอนตามความถนัด โดยใช้ลักษณะการจัดระบบครูประจำชั้น ซึ่งครูและผู้บริหารร่วมกันพิจารณาการจัดครูเข้าสอน ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนมีการสนับสนุนและพัฒนามูลฐานในสถานศึกษาโดยส่งเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นจัดขึ้น มีแผนการใช้อาคารสถานที่เพื่อประกอบการเรียนรู้ ในส่วนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนเป็นรายสัปดาห์ และมีการช่วยเหลือสนับสนุน โดยให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่

สำหรับครูผู้สอน ส่วนใหญ่ได้ทำการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง ประกอบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรม ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่มีการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ลักษณะการจัดทำแผนเป็นรายวัน ซึ่งมีองค์ประกอบได้แก่ เรื่องที่จะสอน เวลา/ชั่วโมง ของแต่ละหัวข้อ สารสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเกือบทั้งหมด มีส่วนร่วมและปฏิบัติในการวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบแผน

ปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การวางแผนและจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ การเรียน อาคารสถานที่ และ สิ่งก่อสร้าง

1.3 ผลการศึกษาด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาเกินครึ่ง มีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการผลิต /ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยการจัดฝึกอบรมร่วมกับกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ส่งเสริม สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการอำนวยความสะดวก การดำเนินการเกี่ยวกับการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชิญ วิทยากรท้องถิ่นมาทำการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทในการนิเทศในสถาน ศึกษา มีการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนรู้ โดยการเยี่ยมชั้นเรียน ใช้ระยะเวลาในการ นิเทศการสอนเดือนละ 1 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ส่วนใหญ่ให้คณะครูในสถานศึกษา ร่วมกันจัดทำขึ้น

สำหรับครูผู้สอน มีวิธีการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและความ สามารถ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้กระทำกิจกรรมมากที่สุด และ ให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถเป็นบางครั้ง กิจกรรมที่ครูผู้ สอนใช้จัดการเรียนรู้อยู่เป็นประจำคือการอธิบาย และการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการหา ข้อมูลเพื่อจัดสอนซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนโดยวิธีสังเกตพฤติกรรมขณะทำงาน มีการใช้แหล่ง เรียนรู้ในชุมชน โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาทำการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีเกณฑ์ในการเลือก สื่อและแหล่งเรียนรู้โดยยึดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหลัก มีโอกาสในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามโอกาสที่เห็นสมควร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการใช้สื่อและผลิตสื่อตามความเหมาะสม สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบ การจัดการเรียนรู้อยู่ในสภาพดี แต่มีไม่เพียงพอ

ด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มีการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่ง ทั้งหมดมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยทำการสอนการจักสาน ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ แต่ทั้งหมดมีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียน รู้ของชุมชน และสรรหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน และมี ส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ในงานกีฬา กีฬา วันเด็ก และวันปิดภาคเรียน

1.4 ผลการศึกษาด้านการวัดและประเมินหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายในการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตร มีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร โดยวิธีจัดประชุม คณะครู และให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยให้ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมกับมีการประเมินแผนงาน/โครงการด้านวิชาการ โดยใช้วิธีการจัดทำแบบสรุปผลการปฏิบัติงาน

ครูผู้สอนเกือบทั้งหมด มีจุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติโดยมีวิธีการวัด ดังนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีวิธีการประเมินโดยใช้แบบทดสอบการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีวิธีการประเมินโดยการเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวิธีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรม การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน มีวิธีการประเมินโดยตรวจผลงาน มีการประเมินผลผู้เรียนโดยใช้ช่วงเวลาก่อนการจัด ระหว่างการจัด และหลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ มีการนำผลที่ได้จากการประเมิน ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอน

ด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มีการดำเนินงานการวัดและประเมินผลดำเนินการใช้หลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผน/โครงการด้านวิชาการ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านการวิเคราะห์สถานการณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาเกินครึ่ง ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสำรวจรวบรวมข้อมูลของสถานศึกษา ในเรื่องขาดเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่ ประสบปัญหาและอุปสรรค ในเรื่องรูปแบบเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุม และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการที่ขาดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการศึกษา ความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดทักษะ ประสบการณ์ในการร่วมวิเคราะห์และตัดสินใจ ขาดการชี้แจงประชาสัมพันธ์ และการประสานงานจากสถานศึกษา และสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาครั้งหนึ่ง ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการวางแผน/โครงการด้านวิชาการ เนื่องจากขาดความรู้และทักษะในการจัดทำแผน/โครงการด้านวิชาการ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพิจารณาจัดครูเข้าสอน เนื่องจากครูไม่ครบชั้น ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก ขาดความรู้และทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่ ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไร เนื่องจากไม่มีเวลาในการจัดทำแผน และประธาน-คณะกรรมการสถานศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับคณะกรรมการแต่ละคนมีภาระงานมาก การประชุมจึงขาดความต่อเนื่อง และความพร้อมเพรียง ทำให้การวางแผนทำได้ยาก และการวางแผนไม่ชัดเจนว่าจะให้เข้าไปมีบทบาทตรงไหน อย่างไร ทำให้เกิดปัญหาตามมา

2.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาเกือบทั้งหมด ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดหาและจัดทำ สื่อ นวัตกรรม ทาง การเรียนการสอน เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน และปัญหาในการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ คือเวลาสำหรับการนิเทศไม่เพียงพอ ส่วนครูผู้สอน ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากสอนในวิชาที่ไม่ถนัด และเวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหายาก ไม่มีงบประมาณเพียงพอต่อการใช้ การผลิตสื่อ และอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ ผู้เรียนบางคนยังไม่มีความพร้อมที่จะเรียน วิทยากรยังขาดความรู้ ในเรื่องเทคนิคในการสอน และการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน และปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น เวลา และบุคลากร

2.4 ปัญหาและอุปสรรคด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษา ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตร เนื่องจากขาดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ส่วนครูผู้สอน ประสบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียน เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการประเมิน และประธานคณะกรรมการ

กรรมการสถานศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับไม่มีความรู้เพียงพอในเรื่องการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ไม่มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล เพราะขาดความรู้ในเรื่องการจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

3. ข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.1 ข้อเสนอแนะด้านการวิเคราะห์สถานการณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาควรออกมาสำรวจข้อมูลที่แท้จริงของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และตรงกับความต้องการของชุมชน ควรมีการจัดเก็บข้อมูล ทั้งในด้าน ผู้เรียน ชุมชน และผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมาอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบการจัดทำหลักสูตร โดยวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย ควรมีการสำรวจเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรและจัดหาให้เพียงพอสำหรับครูผู้สอนได้ศึกษา

สำหรับครูผู้สอนครั้งหนึ่ง ให้ข้อเสนอแนะว่าควรทำการศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอาจปรึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ เมื่อไม่เข้าใจหรือประสบปัญหา ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน โดยมีการจัดทำที่เป็นระบบ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้เรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งให้เห็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้ง ประสานงานและสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน หาแนวทางในการจัดทำข้อมูลให้ครบถ้วน และสมบูรณ์ที่สุด

3.2 ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะในการวางแผน เพื่อที่จะนำมาใช้ในการวางแผนต่อไป ผู้บริหารควรศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตรให้ถ่องแท้ เพื่อให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนได้ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเวลา เป้าหมายและการประเมินผลให้ชัดเจน ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างราบรื่น ควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของแผนการจัด การเรียนรู้ จัดทำและใช้แผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่าจัดประชุมคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและง่ายต่อการนำไปใช้ ควรมีการวางแผนร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และจัดหาทรัพยากรมาใช้ในการจัดทำหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วกำหนดรูปแบบในการจัดกิจกรรม และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับสภาพของชุมชน ควรมีระยะเวลาและในการดำเนินการในการวางแผนพอสมควร ครูควรเตรียมการก่อนที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาครั้งหนึ่ง ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรอิสระ เพื่อเข้าร่วมวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อจะได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สถานศึกษากำหนดแผนให้ชัดเจนว่าจะให้เข้าไปมีบทบาทอย่างไร ควรจัดวางแผนบุคลากรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาขาวิชา หรือองค์ความรู้ที่มี ควรมีการกำหนดหลักสูตรให้ชัดเจนก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้

3.3 ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาเกือบทั้งหมด ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้นำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และมีการบันทึกผลหลังการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อจะได้ทราบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนหรือไม่ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมีการให้ครูผู้สอนทำการนิเทศกันเองในระดับช่วงชั้นนั้นๆ แล้วรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ พร้อมกับมีการนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาควรมีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอกับความต้องการของครู

สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และควรให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตาม ควรดำเนินการใช้หลักสูตรตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับผู้เรียนตามที่กำหนดเวลา และให้ครบทุกขั้นตอน และต่อเนื่องควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่อง การผลิตสื่อ และใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้แก่ครูผู้สอน

ด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเกินครึ่ง ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอน ให้แก่วิทยากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสม ครูผู้สอนและวิทยากรภายนอกควรมีการปรึกษาหารือ และร่วมกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกัน ควรดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ตามความเหมาะสม

3.4 ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผลหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาเกินครึ่ง ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการวัดผลตามสภาพจริง และควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การวัดผลและประเมินผล ควรให้ผู้เรียน ครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน สถานศึกษาควรดำเนินการวัดและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาเอง โดยส่วนหนึ่งยึดถือตามระเบียบจากส่วนกลาง และส่วนหนึ่งเป็นของท้องถิ่น ควรมีการใช้เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างชัดเจน แล้วนำผลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตร

สำหรับ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการวัดและประเมินผลโดยยึดผลการเรียนรู้ รายปีเป็นหลัก ควรมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลแก่ครูผู้สอน เพื่อจะได้นำความรู้มาปฏิบัติ จัดทำแบบวัดและประเมินผลให้ตรงกับหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง ควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน

ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้แก่วิทยากรในเรื่องการวัดและประเมินผล ควรมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ตามความเป็นจริง มีการประชุม และจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลร่วมกับทางสถานศึกษา

4. การวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ไปใช้

ศักราช 2544 ไปใช้

ด้านการจัดทำหลักสูตร ผลการสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด และครูผู้สอนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร มีเพียงประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ที่บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบางประเด็นคือ ประเด็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ตามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรึกษาคณะครูและกรรมการสถานศึกษา และประเด็นการวิเคราะห์เวลาในการจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดสามารถมีการปรับลด/เพิ่มตามความเหมาะสม

ด้านการวางแผน ผลการสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ มีเพียงประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ที่บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบางประเด็นคือ ประเด็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้โดยตรง คือครูผู้สอน

ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ผลการสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมด มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ มีเพียงประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบางประเด็นคือ ประเด็นการวัดและประเมินผลจำเป็นต้องทำทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการใช้ ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร การวางแผน การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอทุ่งห้วยช้าง จังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

สภาพการใช้ ปัญหา และอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. การวิเคราะห์สถานการณ์

ในด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยใช้วิธีการสังเกต ทั้งนี้ยังได้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้พยายามให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นว่ากรณีที่โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนของการวิเคราะห์สถานการณ์นั้น เป็นเรื่องที่ดี เพราะว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนควรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและปัญหา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความเจริญก้าวหน้าของวิชาการและเทคโนโลยี ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนด้วย (อำนาจ จันทร์เป็น, 2532) จึงเป็นสิ่งที่ดีที่โรงเรียนได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องการจัดการศึกษามาใช้ในการประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ประธาน-คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการศึกษา ไม่มีความชัดเจนในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง จะเห็นได้จากการที่ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เลย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐวิทย์ สมศักดิ์ (2545) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีปัญหาสำคัญคือ ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย ข้อเสนอแนะที่ได้คือ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมและให้ความรู้เรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังที่ ลิขสิทธิ์ ผลจันทร์งาม (2540) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ที่เห็นสมควรให้มีการจัดอบรม ประชุมชี้แจง จัดหาเอกสารให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในด้านบทบาทหน้าที่ ความรู้ด้านนโยบาย และแผนพัฒนาโรงเรียน

2. การวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตร

ด้านการวางแผนเพื่อดำเนินการใช้หลักสูตรนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการพิจารณาวางแผนงาน/โครงการด้านวิชาการ โดยให้สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน พร้อมกันนี้ยังได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมโดยการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา วางแผน และจัดหาเงินทุนมาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียน อาคารสถานที่ และสิ่งก่อสร้าง ผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ได้มีการดำเนินการวางแผนในแต่ละด้านก่อนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ นั้นเป็นสิ่งที่ดี และถูกต้อง โดยเฉพาะการวางแผนงานด้านวิชาการถือว่าเป็นงานหลักและเป็นงานที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527, หน้า 138-1041) ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการวางแผน/โครงการด้านวิชาการนั้น เนื่องจากขาดความรู้และทักษะในการจัดทำแผน/โครงการด้านวิชาการ และคณะกรรมการ มีภาระงานมาก การประชุมแต่ละครั้งจึงขาดความต่อเนื่อง และความพร้อมเพียง ทำให้การวางแผน ทำได้ยากและไม่สมบูรณ์ เห็นได้จากการประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ ทำไร่ และรับจ้าง มีภาระที่ต้องรับผิดชอบหารายได้เลี้ยงครอบครัว จึงสละเวลามาได้น้อย ในส่วนของข้อเสนอแนะผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นว่า ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะในการวางแผน เพื่อที่จะนำมาใช้ในการวางแผนต่อไป

3. การดำเนินการใช้หลักสูตร

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีการให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดหาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดความรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดี เพราะว่าครูผู้สอนจะต้องทำการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ว่าผู้เรียนจะสามารถทำได้หรือไม่ กิจกรรมเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนในแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ซึ่งมีความแตกต่างกัน เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมาย เนื้อหาสาระ สามารถทำกิจกรรมได้เสร็จทันในช่วงเวลา นอกจากนี้ยังจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง กิจกรรมใดที่นำมาใช้แล้วผู้เรียนจะเรียนรู้

และพัฒนาได้ดี นั้นแสดงว่าครูผู้สอนได้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียน และตระหนักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนได้ทำการสอนในวิชาที่ไม่ถนัด และเวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม จะเห็นได้จากวุฒิการศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการสอน ซึ่ง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้ทำการสอนเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่เรียนมา ทั้งนี้ยังได้ช่วยเหลืองานทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เช่น อำเภอ สำนักงานเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุข เป็นต้น สถานศึกษาบางแห่งมีบุคลากรไม่ครบชั้น ครูผู้สอนต้องรับผิดชอบทั้งงานที่ได้รับมอบหมาย งานสอน และทำการประกอบอาหารกลางวันสำหรับผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นภาระที่หนักมาก ประกอบกับภาระงานส่วนตัวที่ต้องรับผิดชอบอีก ในส่วนของข้อเสนอแนะครูผู้สอนเห็นว่า ควรมีการจัดสรรบรรจุข้าราชการ หรือ จ้างบุคลากรมาช่วยสอน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานด้านอื่นๆ

4. การวัดผลและประเมินผลหลักสูตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายในการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตร ส่วนในการวัดและประเมินผลผู้เรียน มีการใช้วิธีการวัดและประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน โดยประธานคณะกรรมการได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล และสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการด้านวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะการประเมินหลักสูตร จะทำให้ทราบจุดไหนในจุดประสงค์ของหลักสูตรที่สถานศึกษาควรที่จะปรับปรุง ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน สังคม และความต้องการของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้โปรแกรมการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการวัดและประเมินผลจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในสิ่งที่เกิดจากการเรียนการสอน โดยผ่านวิธีการปฏิบัติการวัดประเมินผลที่หลากหลายเพื่อตรวจสอบความรู้ ความสามารถ มีทักษะแ่

ไหน อย่างไร มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แล้วต่อเนื้อหาสาระนั้นๆ อย่างตรงไปตรงมา และในการประเมินจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีการจัดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นระยะ ต่อเนื่อง กลมกลืนไปกับกระบวนการเรียนรู้มีการตรวจสอบความรู้ความสามารถทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งจะสนับสนุนแนวคิดการนำข้อมูลมาช่วยในการพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือเพื่อนำผลการเรียนไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน โดยตรงและนำผลไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของสิ่งที่ประเมิน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในเรื่อง การขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ถึงแม้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานสูงก็ตาม แต่ก็ยังขาดความรู้ ความชำนาญในการสร้างเครื่องมือที่ถูกต้องและ เหมาะสมที่จะนำมาใช้วัดและประเมินผลผู้เรียน ยังคงต้องการผู้เชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมือที่จะมาให้การแนะนำ และช่วยเหลือ เพื่อที่จะได้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในส่วนของข้อเสนอแนะพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำความรู้มาปฏิบัติ จัดทำแบบวัดและประเมินผลให้ตรงกับหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง

การวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

2544 **ไปใช้**

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ในแต่ละด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อย่างต่อเนื่อง ทำให้

ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดีกว่าครูผู้สอนและ
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบกับผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจในเรื่องของหลัก
สูตร เพื่อที่จะได้ให้คำแนะนำสำหรับครูผู้สอนเมื่อประสบปัญหาได้

สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ พบว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีมาไม่
ต่ำกว่า 8 ปี ก่อนที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะบังคับใช้ ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้พยายาม
เสริมความรู้ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิเช่น การจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครู
ปฏิรูปในทั่วทุกจังหวัด การผลิตเอกสารเสริมความรู้ให้แก่ครู และการจัดอบรมทางไกล
หลายครั้ง ส่งผลให้ครูเกิดการพัฒนา พร้อมกับปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปทั่ว
ทุกโรงเรียน มีการผลิตสื่อการเรียนรู้ มีการสร้างสรรค์การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การแสดง
ผลงานครู นักเรียนทั้งภายในระดับอำเภอ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศ เมื่อ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้และมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มีการกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับที่ครูผู้สอนได้
รับทราบ และเริ่มปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้
อยู่ก่อนแล้ว การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครูผู้สอนก็ได้ศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ
หรือทำการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของ
ชุมชน ท้องถิ่นรวมทั้งประเทศชาติอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ได้ดี

ด้านประธานคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ พบว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะมีบางประเด็นที่ประธานคณะกรรมการ
สถานศึกษาบางส่วนที่ยังมีความรู้ ความเข้าใจไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากโรงเรียน
ในอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขามากที่สุดถึงร้อยละ 80
ประชากรใน ชุมชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ยากจน เห็นได้จากการประกอบอาชีพที่ต้องหาเข้า
กินค่า ซึ่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษามีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่
ทั้งยังมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย และส่วนใหญ่ไม่เคย
ได้เข้ารับการอบรมเรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทำให้ขาดความรู้
ความเข้าใจในบางประเด็น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย มีความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย และแนวดำเนินการของหลักสูตร

2. ควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. ปรับปรุงระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อที่จะได้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของชุมชน

5. ควรมีการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบวิธีการวัด และประเมินเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในอำเภอทุ่งหัวช้างเท่านั้น อาจทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่ครอบคลุม ควรทำการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4. การวัดความรู้ ความเข้าใจควรจะทำการวัดในภาพรวมของหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544